

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

No. 59. — ŠTEV. 59.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 13, 1935. — SREDA, 13. MARCA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

PREDLOGA GLEDE NRA BO NAJBREŽ ZAVRŽENA

SENATOR WAGNER NAPOVEDUJE ŠTRAJKE IN NEMIRE, ČE NJEGOVA PREDLOGA NE BO SPREJETA

Richberg je bil pred senatnim odsekom v veliki zadregi, ko je moral odgovorjati na zelo mučna vprašanja. — Senator Wagner pravi, da bi bila pravičnejša razdelitev dohodkov edina pot k stalni prosperiteti. — Kolektivno pogajanje za plače je neizogibno.

WASHINGTON, D. C., 12. marca. — Glede vladnega priporočila za podaljšanja NRA vlada v senatu tako različno mnenje, da je celo dvomljivo, ako bo prišlo to priporočilo, ki ga ima sedaj v rokah senatni finančni odbor, sploh na glasovanje.

Ravnatelj odbora za izvedbo NRA, Donald N. Richberg se nahaja v sredi ognja in je skušal kar najboljše odgovorjati na ostra vprašanja senatorjev. Toda ni šlo vedno dobro in mnogokrat je prišel Richberg, ki je imenovan "predsednikova desna roka", v tako zadrego, da je na kako vprašanje zelo težko odgovoril, na nekatera pa sploh ni mogel odgovoriti.

Senator Black iz Alabame, ki je izdelal predloga za 30-urno tedensko delo, je hotel vedeti, kaj je do sedaj NRA naredila, da bi bilo brezposelnosti s skrajšanjem delovnega časa pomagano. Black pravi, da je samo v štirih pravilnikih dovoljeno delati, po 40 ur na teden in vseh drugih pravilnikih pa je dovoljenih celo nad 40 ur.

Richberg je odgovoril, da 60 odstotkov vseh pravilnikov določa po 40 ur dela na teden in da bi v nekaterih industrijah 30-urno delo škodovalo in celo uničilo industrijo.

Ko pa je senator Black pripomnil, da mogoče 60 odstotkov pravilnikov predpisuje 40-urno delo, da pa neka industrija, za katero ne velja pravilnik višnjevega orla, mogoče zaposluje več delavcev, kot pa v vseh Richbergovih odstotkih, tedaj NRA ravnatelj ni mogel odgovoriti.

Medtem ko so poslušalci z veliko napetostjo pazila na zasliševanje, je Richberg pozneje priznal, da uprava višnjevega orla velja na leto \$41,000,000.

WASHINGTON, D. C., 12. marca. — Medtem ko je senator Wagner iz New Yorka senatnemu delavskemu odboru izjavil, da bo prišlo do velikih stavki in do prelivanja krvi, ako ne bo sprejeta njegova predloga za izboljšanje delavskih razmer, je senat razpravljaj o vladnem priporočilu \$4,800,000,000 za javna dela, ne da bi se dotaknil dolgotrajnega spora glede delavskih plač.

Wagner je pri zasliševanju pred delavskim odborom, čegar član je sam, rekel, da vsebuje predloga določbe, po katerih bi bili odpravljeni vsi delavski nemiri v deželi, poleg tega pa bi bili narodovi dohodki mnogo bolj enakomerno razdeljeni, kar bi dovedlo do stalne prosperitete.

Wagner namreč predlaga stalni posredovalni odbor, ki bi svoje razsodbe v vsakem slučaju predložil zveznim sodnikom. Ravno tako je namen njegove predloge odpraviti vse delavske organizacije, ki so odvisne od delodajalcev ter je tako delavcem odvzeta pravica kolektivnega pogajanja.

Dalje priporoča Wagner, da bi vsi delavci tovarne imeli pri pogajanjih enako pravico in tako tovarniško podjetje ne bi moglo izkoriščati posameznih delavskih skupin.

Kolektivno pogajanje za plače je neizogibno, ako hočemo, da so dohodki kake industrije pravično razdeljeni med lastnike in med delavce. Dalje je rekel senator Wagner: "Vrabcji že čivkajo na strehi, da se je proti načelu točke 7-A v NRA pravilniku grešilo največ v industrijah, pri katerih je bilo najbolj potrebno, da se ta določba izpolnjuje."

Slavni iznajditelj Mihajlo Pupin umrl

PROCES PROTI FISHU SE JE PRIČEL

Do sedaj je bilo izbranih
9 porotnikov. — Pred-
nost imajo očetje. —
Fish sedi nepremično.

White Plains, N. Y., 12. marca. — V ponedeljek se je pričela sodnijska obravnava proti postarjemu Albertu H. Fishu, ki je hladno priznal, da je v neki zapušeni hiši v Irvington, N. Y., umoril 10 let staro Grace Budd. Fish je sedel na zatožni klopi nepremično in brezbržno. Še celo, ko je njegov zagovornik J. E. Dempsey vprašal vsakega porotnika, kakšno je njegovo mišljenje glede tega, ako bi obtožena državno pravdnštvo obdolžilo kanibalizma, se Fish ni ganil, kot bi niti ne vedel, kaj se go-di okoli njega.

Fish, ki je star 65 let, je policiji večkrat priznal, da je deklco odvedel iz hiše njenih starišev in da jo je pripeljal v samotno hišo, da jo je tam zadrževal, jo razsekal in da je dele njenega trupla zakopal v grmovju poleg hiše. V zaporu se je že večkrat skušal usmrtiti. Nekoč si je v svoje telo zabodel 29 buck, in sicer, kot je rekel, iz veselja nad svojimi lastnimi bolečinami.

Doklica je izginila 3. junija 1928 in šele 13. decembra lanskega leta je bil Fish aretiran. V past pa je zašel samo zaradi tega, ker ni prenehal pisati dekletovim starišem.

Navzlic temu pa bo skušal državni pravdnik dokazati, da je Fish izvršil zločin pri popolnem duševnem zdravju, zlasti še, ker je bil po umoru kot zdrav izpuščen iz blaznice.

INSULL DRUGIČ OPROŠČEN

Chicago, Ill., 12. marca. — Porota kriminalnega sodišča je oprostila Samuelu Insulla krivde poneverbe. To je že druga Insullova zmaga pred sodiščem.

Pred meseci je bil Insull oproščen obdolžbe, da je zakrivil razpad svojega velikega podjetja Middle West Utility Company.

PREDSEDNIK SE SME VRNITI

San Salvador, 10. marca. — Vlada San Salvadorja je dovolila bivšemu predsedniku Alfonzu Quinonesu Molini, ki je 8 let živel v izgnanstvu v Franciji, da se sme vrniti v domovino.

RIBIČI NA LEDENI PLOŠČI

Gurjev, Rusija, 11. marca. — Aeroplani iščejo 60 ribičev, ki se nahajajo na ledeni plošči v Kaspijskem jezeru, kjer se nahajajo že dva dni.

KUBANCI BREZ PRAVE VLADE

V Havani je bilo v teku
dveh dni usmrčenih nad-
dvesto oseb. — Vse de-
lavske organizacije so
razpuščene.

Miami, Fla., 12. marca. — Carlos Hevia, ki je bil predsednik Kube tri burne dni leta 1934, je z aeroplanom pobegnil iz Havane ter pravi, da je bilo od sobote pomorjenih okoli 200 ljudi. Hevia pravi, da na celotnem otoku vlada zmešnjava. "Mrtva trupla je mogoče najti vsepovsod", pravi Hevia, "in predno sem odpotoval iz Havane, mi je bilo povedano, da je bilo ubitih sedem oseb, katere sem poznal. Ljudi vlačijo iz hiš pod pretezo, da jih ženejo v ječo, pozneje pa najdejo na ulici njihova trupla".

Hevia, ki je bil star 33 let, ko je prevzel predsedništvo, pravi, da je prišel v Florido, ker je bilo njegovo življenje v nevarnosti.

"Na Kubi ni nobene vlade", je nadaljeval Hevia. "Mendietta že dolgo časa ne obvladuje položaja in ravno tako ne polveljnik kubanske armade Fulgencio Batista. Ne vem, kdo jima svetuje, kaj imata storiti".

Havna, Kuba, 12. marca. — Revolucijonarna stavka proti predsedniku Mendietti je postala splošna, ko so se pridružile stavki vse delavske organizacije in je vsled tega ustavljeno vse trgovsko, industrijsko in vladno poslovanje.

Delavski tajnik Gaspar Rodriguez je naznanil, da je razpustil vse delavske organizacije. Tobačni delavci so se pridružili stavki. Najnovejšee vlake vozi vojaštvo. Vlada je po celotnem otoku razglasila vojno stanje.

UMETNO KURIVO ZA AVTOMOBILE

Berlin, Nemčija, 12. marca. Nemčija bo kmalu postala neodvisna od tujega kurilnega olja za avtomobile, ker pridobiva gonilno silo iz turšičnih storžev, premogovega prahu in suhega listja.

Hitler je naročil nemškimi inženirjem, da naj iznajdejo motor, katerega bo gonilo domače kurivo in je iznajditeljem vlada tudi obljubila denarno podporo.

Sedaj po novih nemških cestah vozijo avtomobili, ki so znižali gonilno silo za 18 odstotkov. Vlada je tudi znižala davek na avtomobile, ki vozijo z domačim izdelkom, za 50 odstotkov.

Avtomobilska razstava v Berlinu je pokazala napredek na tem polju. Največjo pozornost je zbujal avtomobil, katerega gonilni plin, ki se izdeluje iz lesa. Ta gonilna sila je 30 odstotkov cenejša kot pa navadni gazolin.

MOSKVA DOLŽI NEMČIJO INTRIC

Nemški propagandni
stroj je na delu. — Ru-
sija je mnenja, da se bo
mogoče izogniti rusko-
japonski vojni.

Moskva, Rusija, 12. marca. Uradno časopisje dolži Nemčijo, da se je pričela posluževati svojega propagandnega stroja in trdi, da je rusko-japonska vojna neizogibna, navzlic temu, da se se odnosi med Rusijo in Japonsko zadnje čase obrnili na boljše.

Sovjetsko časopisje z ogorčenjem zavrača trditve nemškega časopisja, da nameravajo Stalin in drugi sovjetski voditelji zavreči boljše razumevanje in se na videz pridružiti kapitalizmu, da bi Rusija s tem dobila večji ugled pri Združenih državah in drugih veselihah.

V časopisih v Moskvi je bila objavljena prestava nekega članka Hitlerjevega lista "Voelkischer Beobachter", ki ne pove ničesar drugega, kot da je politični biro komunistične stranke po Stalinovem govoru sklenil, da bo opustil svojo propagando v Washingtonu, Londonu in Parizu v upanju, da bo Rusija s tem pridobila pomoč najmočnejših držav.

Sovjetsko časopisje k temu pripominja, da je to samo nadaljnji zgled "zarot, vohunskih afer in obrekovanja časnikarskih tolovajev". Glede trditve narodnih socialistov, da ruska rdeča armada ogroža svetovni mir, pravi "Pravda", da je v resnici rdeča armada važno dejstvo, ki pobija napadalni duh nemških nazijev.

ZADNJA ROOSEVELTOVA SLIKA

Baltimore, Mo., 11. marca. Predsednik Roosevelt je dovolil Mrs. Victor White, da ga slika. Predsednik pa ji je povedal, da bo to zadnja njegova slika.

ITALIJA POŠILJA VOJAŠTVO

Catalina, Sicilija, 11. marca. Transportni parnik "Laguna" je odplul v Vzhodno Afriko. Parnik vozi veliko množino vojnega materiala, 250 konj ter 8 častnikov in 180 vojakov.

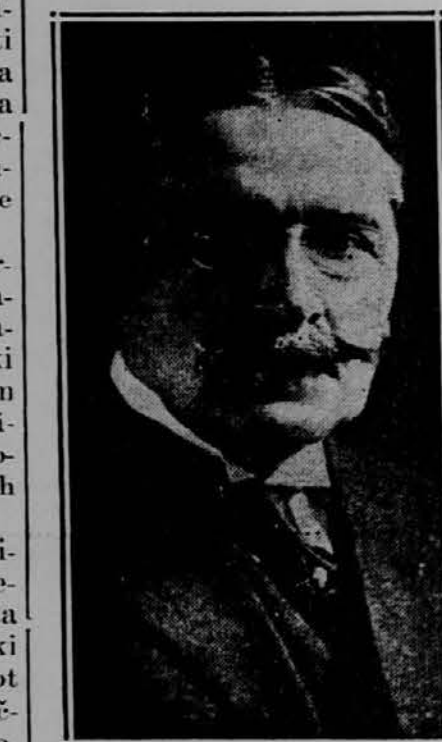
Napolj, Italija, 11. marca. — Ko je došel v Napolj 17. infanterijski polk, je cela florentinska divizija pripravljena, da odpluje v afriško kolonijo. Z vojniki je prišlo tudi mnogo železniških delavcev.

Parnik "Argentina" je odplul v Afriko 287 častnikov in 1100 vojakov.

Varočite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PREROMAL JE TEŽAVNO POT — OD PASTIRJA DO IZNAJDITELJA

Včeraj je umrl v New Yorku profesor Mihajlo Idvorski Pupin, svetovnoslovni fizik in iznajditelj. Bolehal je že precej časa na slabokrvnosti. Meseca novembra so mu morali trikrat vbrizgati kri, toda zdravstveno stanje se mu ni hotelo izboljšati. Ko mu je naposled tudi srce oslabilo so izgubili zdravniki vse upanje. Oseminštirideset ur pred smrtjo je bil nezavesten.

Mihajlo I. Pupin

Ob njegovi smrti postelji se je zbralo dosti njegovih prijateljev ter njegova edina hči Mrs. Louis Graham Smith. Pokopan bo v petek dopoldne po pravoslavni obredih.

Rojen je bil dne 4. oktobra

HITLER JE ŠEL V ZDRAVILIŠČE

Hitler se bo tri tedne
zdravil. — Še ni gotovo, kdaj bo povabljen angleški zunanji minister.

Bad Reichenhall, Nemčija, 12. marca. — Hitlerjeva bolezen v grlu je odločil, da gre v zdravilišče. Stanuje v mirni, privatni hiši in bo ostal kake tri tedne.

Reichenhall se nahaja samo kake pol ure avtomobilske vožnje od Hitlerjevega doma v Berchtesgadenu. Ker pa stanuje v zdravilišču, je to dokaz, da je njegova bolezen resna.

Berlin, Nemčija, 12. marca. Pogajanja za prihodnji obisk angleškega zunanjega ministra Sir Johna Simona v Berlinu so bila prekinjena. Pričela se bodo zopet, kadar predsednik Hitler popolnoma okreva.

Hitler je v soboto odpotoval iz Baireutha, kjer se je udeležil pogreba bavarskega kulturnega ministra H. Schemma, ki se je ubil pri neki nezgodi z aeroplanom, v kopališču Reichenhall, ki je svetovno znano po svoji zdravilni vodi.

1858 v Idvoru v Banatu kot sin srbskih starišev. Pokrajina je tedaj pripadala Avstro-Ogrski.

V ljudsko šolo je hodil v Pančevu, v prostem času je pa pasel ovce. Ko je bil star petnajst let, ga je želja po znanju pognala po svetu.

Jeseni leta 1874 je došel v Ameriko — s petimi centi v žepu in kosom črnega kruha v robu.

Ko je stopal, oblečen v srbsko narodno nošo, po newyorškem Broadwayu, so se začeli dečki, ki so prodajali časopise, norčevati iz njega. Ker se jih ni mogel zlepa ubraniti, se je spopadel z njimi ter v zmedu izgubil kos kruha. To je bil uvod v borbo za eksistenco.

Par mesecev pozneje ga najdemo v Delaware City, Md., kot priganjaca mul ter v državi New Jersey, kjer je delal na farmi. Pozneje je delal v neki tovarni za sladkor, v groceriji, razpošiljalnici itd. ter je slednjič prišel v New York.

Podnevi je bil zaposlen pri najrazličnejših delih, zvečer je pa študiral v Cooper Union. Leta 1879 si je prištel \$311, kar je zadostovalo, da se je vpisal na Columbia University. Po štirih letih je dobil diplomu, leta 1883 je šel v Cambridge študirat matematiko in fiziko. Odtam se je podal na univerzo v Berlin, kjer je ostal do leta 1889. Tam je bil njegov profesor slavni nemški učenjak Helmholtz.

Leta 1890 je dobil na Columbia univerzi službo profesorja za mehaniko, katero je vršil do leta 1901. Od leta 1901 pa do leta 1931 je bil pa profesor elektromehanike.

Njegove iznajdbe so neštene. Pupin ima velike zasluge za razvoj brezžičnega brzojava, izboljšanje roentgeniziranja, in njegove razprave o svetlobi in vesoljstvu so zadnile ves učenjski svet.

V priznanje njegovih zaslug ga je petnajst slovitih ameriških in evropskih univerz imenovalo za častnega člana.

Bil je predsednik of American Institute of Electrical Engineers in American Association for the Advancement of Science.

Dr. Pupin se je poročil leta 1888 z Miss Saro Katarino Jackson iz New Yorka, sestro svojega sošolca, ki je umrla leta 1897.

Njegova edina hčerka je bila ob njegovi smrti postelji in mu je zatislila oči.

